

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗВІТУВАННЯ ПРО ПЛАТЕЖІ НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВІ В УКРАЇНІ

В Україні відбувається активний процес трансформації національної системи бухгалтерського обліку в контексті подальшої адаптації законодавства України до законодавства ЄС. Згідно Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 [1], Україною було взято зобов'язання щодо поступового наближення власного законодавства до законодавства ЄС шляхом імплементації положень Директиви 2013/34/ЄС про щорічну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані з ними звіти визначених типів компаній [2].

Директивою 2013/34/ЄС особливого значення приділено аспектам підвищення прозорості виплат на користь урядів ЄС великих підприємств і суб'єктів суспільного інтересу, що зайняті в добувній промисловості або в заготівлі природного лісу. Інструментом виконання зазначеного пріоритету Директивою 2013/34/ЄС визначено запровадження звітування про платежі на користь урядів. Великі підприємства та суб'єкти суспільного інтересу, зайняті в добувній промисловості або в заготівлі природного лісу, повинні щороку складати окремі звіти, розкриваючи суми виплат на користь урядів тих країн, у яких вони здійснюють свою діяльність. Зазначені звіти покликані допомагати урядам країн, багатих на природні ресурси, реалізовувати принципи й критерії ЕІПІ та звітувати перед своїми громадянами за виплати, що отримуються цими урядами від підприємств, зайнятих у добувній промисловості або в заготівлі корінного лісу, у межах юрисдикції урядів [2].

Запропонована Директивою 2013/34/ЄС звітність не є фінансовою, хоч і складається за даними бухгалтерського обліку. Призначення звітності про платежі на користь урядів полягає у сприянні транспарентності та підвищенні ефективності управління використанням природних ресурсів держави.

Втім не зважаючи на взяті Україною зобов'язання щодо імплементації Директиви 2013/34/ЄС, звітування про платежі на користь урядів як інструмент державної фінансової політики поки ще не знайшло свого законодавчого впорядкування в Україні.

Вітчизняні підприємства видобувної галузі та лісозаготівлі вносять значний внесок у бюджетні надходження країни. Вони мають велике економічне та соціальне значення для вітчизняної економіки. Скорочення бюджетних асигнувань, низький рівень іноземних інвестицій, необхідність підтвердження законності походження сировини вітчизняними експортерами в контексті європейських вимог можуть бути забезпечені через імплементацію положень Директиви 2013/34/ЄС. Складання звітності про платежі на користь державі забезпечить нівелювання дії несприятливих факторів, зростання

прозорості, підконтрольність і законність експортної діяльності підприємств визначених галузей, сприятиме залученню інвестицій.

Прийняття змін і доповнень до вимог діючого законодавства забезпечить запровадження звіту про платежі на користь держави в Україні. Для цього необхідно:

- розробити мінімальні законодавчі вимоги до обсягу інформації, яку повинні оприлюднювати підприємства видобувної галузі та лісозаготівлі у звіті про платежі на користь держави;
- розробити форму річної форми звіту про платежі на користь держави;
- розробити методичні рекомендації щодо заповнення форми звіту про платежі на користь держави;
- забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторних актів шляхом його розміщення на інформаційному сайті Міністерства фінансів України.

Слід відмітити позитивні зрушення процесу звітування про платежі на користь держави. Прийнятий 05.10.2017 р. Закон про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо удосконалення деяких положень) (від 16.06.2017 реєстраційний № 4646-д), передбачає запровадження такого звіту.

Звітування про платежі на користь державі створює передумови для відповідального використання корисних копалин загальнодержавного значення великими підприємствами та підприємствами, що становлять суспільний інтерес, зайнятими в видобувній промисловості та у лісозаготівлі. Складання звіту надасть можливість доступу громадськості до інформації про використання корисних копалин і лісів загальнодержавного значення та про платежі підприємств, що працюють у видобувній промисловості та у лісозаготівлі, здійснені у грошовій або натуральній формі на користь державного або місцевих бюджетів.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011
2. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>
3. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (щодо удосконалення деяких положень) від 16.06.2017 № 4646-д [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62044.